

# แผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว

## เรื่อง รวมกันเราทำได้

หน่วยการจัดกิจกรรม เมืองน่าอยู่

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 2 ชั่วโมง

### 1. สาระสำคัญ

การสร้างความตระหนัก และมีส่วนร่วมดูแล ช่วยเหลือ แก้ปัญหาในสังคมตามศักยภาพ เป็นการดูแลปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม

### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- เขียนโครงการ เพื่อแก้ปัญหาในชุมชน
- อธิบายแนวทางการปฏิบัติตามโครงการที่เขียน

### 3. สาระการเรียนรู้

- รูปแบบการเขียนโครงการ

### 4. วิธีการจัดกิจกรรม

#### ชั่วโมงที่ 1

4.1 ครูเล่านิทานเรื่องแม่ไก่แก้ปัญหา ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นต่อไป

4.1.1 วิธีการแก้ปัญหของแม่ไก่แตกต่างจากพระอาทิตย์ พระพาย นกน้อย กระจก ต้นไม้ และเปิด เป็นอย่างไร (แนวคิด: แม่ไก่ลงมือจัดการกับปัญหาแต่ในขณะที่คนอื่นๆ สงสาร เห็นใจ แต่ก็ไม่ได้ช่วยเหลือจัดการกับปัญหา กลับปล่อยปละละเลยไม่ทำหน้าที่ของตนเองเพื่อแสดงความเห็นใจในปัญหาของกุหลาบ ซึ่งไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้น)

4.1.2 ข้อคิดที่ได้จากการแก้ปัญหของแม่ไก่

4.2 ครูเชื่อมโยงการเรียนรู้เรื่องรอบบ้านเราในชั่วโมงก่อน เพื่อชวนให้นักเรียนคิดวิธีการช่วยกันจัดการกับปัญหาในชุมชนของตนเองตามที่มีความสามารถปฏิบัติได้จริง

4.3 ครูแจกใบความรู้การเขียนโครงการ ให้นักเรียนศึกษา และครูอธิบายเพิ่มเติม พร้อมนำเสนอตัวอย่างโครงการ

4.4 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 6-8 คน ช่วยกันเขียนโครงการการแก้ปัญหาชุมชนและกำหนดให้นำเสนอในชั่วโมงต่อไป

#### ชั่วโมงที่ 2

4.5 นักเรียนนำเสนอโครงการที่ละกลุ่มและให้เพื่อนๆร่วมกันอภิปราย เสนอแนะเพิ่มเติม

4.6 มอบหมายให้ไปทดลองปฏิบัติ ตามระยะเวลาที่แต่ละกลุ่มกำหนด และสรุปรายงานผล

การดำเนินโครงการต่อไป

## 5. สื่อ/อุปกรณ์

- 5.1 ใบความรู้ เรื่อง การเขียนโครงการ
- 5.2 ตัวอย่างโครงการ
- 5.3 นิทาน เรื่อง แม่ไก่แก้ปัญหา

## 6. การประเมินผล

### 6.1 วิธีการประเมิน

- 6.1.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
- 6.1.2 ตรวจโครงการ

### 6.2 เกณฑ์การประเมิน

- 6.2.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

เกณฑ์	ข้อความบ่งชี้
ผ่าน	มีความตั้งใจร่วมกิจกรรมให้ความร่วมมือกับการทำงานกลุ่ม การร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นและส่งงานตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

### 6.2.2 ตรวจโครงการ

เกณฑ์	ข้อความบ่งชี้
ผ่าน	เขียนโครงการเพื่อวางแผนแก้ปัญหาในชุมชนและรายงานผลการปฏิบัติได้ตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

## ใบความรู้เรื่อง การเขียนโครงการ

องค์ประกอบพื้นฐานในโครงการแต่ละโครงการ ควรจะมีดังนี้

1. **ชื่อโครงการ** ตั้งชื่อให้เหมาะสม มีความหมายชัดเจน และน่าสนใจสื่อถึงเนื้อหาที่ต้องการทำ
2. **หลักการและเหตุผล** ชี้แจงรายละเอียดของปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องแก้ไข ตลอดจนชี้แจงถึงประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินงานตามโครงการ
3. **วัตถุประสงค์** เป็นการบอกให้ทราบว่า การดำเนินงานตามโครงการนั้นมีความต้องการให้เกิดอะไร ควรระบุไว้เป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ วัดและประเมินผลได้ ควรเขียนเป็นข้อๆ ประมาณ 1-3 ข้อ
4. **เป้าหมาย** การระบุเป้าหมาย ระบุเป็นประเภทลักษณะและปริมาณ ในรูปตัวเลข ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความสามารถในการทำงานของผู้รับผิดชอบโครงการ
5. **ผู้รับผิดชอบโครงการ** เป็นการระบุเพื่อให้ทราบว่าหน่วยงานใดเป็นเจ้าของหรือรับผิดชอบโครงการ โครงการย่อยๆ บางโครงการระบุเป็นชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบเป็นรายโครงการได้
6. **ระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ** คือระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนเสร็จสิ้นโครงการ ปัจจุบันนิยมระบุ วัน เดือน ปี ที่เริ่มต้นและเสร็จสิ้น การระบุจำนวน ความยาวของโครงการ เช่น 6 เดือน 2 ปี โดยไม่ระบุเวลาเริ่มต้น - สิ้นสุด เป็นการกำหนดระยะเวลาที่ไม่สมบูรณ์
7. **งบประมาณ** เป็นประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของโครงการ ซึ่งควรจำแนกรายการค่าใช้จ่ายได้อย่างชัดเจน การระบุยอดงบประมาณ ควรระบุแหล่งที่มาของงบประมาณด้วย นอกจากนี้หัวข้อนี้สามารถระบุทรัพยากรอื่นที่ต้องการ เช่น คน วัสดุฯ
8. **วิธีดำเนินงาน** ให้ระบุกิจกรรมที่ต้องทำ งบประมาณของแต่ละกิจกรรม และระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม
9. **ผลที่คาดว่าจะได้รับ** เมื่อโครงการนั้นเสร็จสิ้นแล้ว จะเกิดผลอย่างไรบ้าง มีประโยชน์อะไรบ้าง และจะเกิดขึ้นกับใคร สามารถเขียนทั้งผลประโยชน์โดยตรง และผลประโยชน์ในด้านผลกระทบของโครงการด้วยได้
10. **การประเมินผล** บอกแนวทางการติดตามประเมินผล ควรทำอย่างไร ในระยะเวลาใด และใช้วิธีการอย่างไรจึงเหมาะสม ซึ่งผลของการประเมินสามารถนำมาพิจารณาประกอบการดำเนินการ เตรียมโครงการที่คล้ายคลึงหรือเกี่ยวข้องในเวลาต่อไป

แบบการเขียนโครงการเพื่อวางแผนพัฒนาชุมชน และสังคมของนักเรียนในหน้าอยู่

1. ชื่อโครงการ

.....

2. หลักการและเหตุผล

.....

.....

3. วัตถุประสงค์

1 .....

2 .....

4. เป้าหมาย

.....

.....

5. ผู้รับผิดชอบ

.....

.....

6. ระยะเวลา

.....

7. งบประมาณ

.....

.....

8. วิธีดำเนินงาน

กิจกรรม	งบประมาณ	ระยะเวลา

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

10. การประเมินผล

.....

.....

.....

## นิทานเรื่อง แม่ไก่แก้ปัญหา (สำหรับครู)

มีต้นกุหลาบที่มีดอกสวยงามต้นหนึ่งขึ้นอยู่มุมหนึ่งของสวน ทุกๆ เช้าต้นกุหลาบชูช่อบานยิ้มให้กับพระอาทิตย์ แต่ในตอนเช้าวันหนึ่ง เมื่อพระอาทิตย์เริ่มส่องแสงตามปกติ พระอาทิตย์ก็เริ่มแปลกใจเมื่อไม่เห็นกุหลาบชูดอกยิ้มให้อย่างเคย ยิ่งไปกว่านั้นยังแสดงอาการหดหูเศร้าสร้อยเป็นอย่างยิ่ง พระอาทิตย์จึงได้เริ่มส่องแสงพวยพุ่งไปยังพื้นดิน เพื่อตรวจดูให้สิ้นสงสัยกุหลาบมีความเศร้าสร้อยอย่างนั้น เนื่องจากเหตุผลอะไรกันแน่

“กุหลาบที่รัก” พระอาทิตย์กล่าวทักทาย “ทำไมเธอจึงได้ทำท่าเหี่ยว และเศร้าสร้อยอย่างนี้”

“ฉันนะหรือ” กุหลาบถอนใจใหญ่ “ฉันไม่มีความสุขเลย มีหนอนที่น่าเกลียดตัวหนึ่งกำลังกัดกินใบของฉันอยู่ และมันไม่ยอมเคลื่อนไปไหนเลย”

พระอาทิตย์นึกเศร้าไปกับกุหลาบด้วย “วันนี้ฉันจะหยุดไม่ส่องแสง” พระอาทิตย์กล่าว “ฉันจะรอจนกว่ากุหลาบจะเป็นสุข” เมื่อกล่าวแล้ว พระอาทิตย์ก็เคลื่อนเข้ากำบังองค์อยู่เบื้องหลังกลุ่มเมฆอันหนาที่บ

ในเวลาไล่ๆกันพระพายุหรือลมก็รีบรุดมาพบกับพระอาทิตย์ “ท่านพระอาทิตย์” พระพายุกล่าว “ทำไมวันนี้ท่านไม่ฉายแสงเช่นเคย”

“เพราะเหตุว่ากุหลาบที่น่ารักไม่มีความสุข” พระอาทิตย์ตอบ “มีหนอนที่น่าเกลียดตัวหนึ่งกำลังกัดกินใบของเธอ และไม่ยอมเคลื่อนไปไหน ฉันไม่ฉายแสง จนกว่ากุหลาบจะมีความสุขอีกครั้งหนึ่ง”

“ฉันก็พลอยรู้สึกไม่สบายใจไปด้วย” พระพายุกระซิบบอก “และฉันจะไม่ให้ลมพัดจนกว่ากุหลาบจะเป็นสุข” กล่าวแล้วพระพายุก็ทิ้งตัวลงไปในอนึ่งสงบอยู่กับพื้นดิน

นกน้อยตัวหนึ่งรู้สึกประหลาดใจอย่างยิ่ง เมื่อไม่มีลมพัดตามปกติ “ท่านพระพายุ” นกน้อยถามออกไป “ทำไมท่านไม่ปล่อยให้ลมพัดเช่นเคยเล่า”

“เพราะเหตุว่ากุหลาบกำลังไม่มีความสุข มีหนอนที่น่าเกลียดตัวหนึ่ง กำลังกัดกินใบของเธอโดยไม่ยอมเคลื่อนไปไหน ดังนั้นพระอาทิตย์จึงไม่ยอมฉายแสง ฉันก็ไม่ปล่อยให้ลมพัดจนกว่ากุหลาบจะกลับเป็นสุข”

ในไม่ช้าก็มีกระรอกตัวหนึ่งวิ่งมาที่ต้นโอ๊ก เพื่อเก็บผลโอ๊กที่เธอเมิดในกินอย่างเคย แต่มันกลับได้พบผลโอ๊กเป็นจำนวนน้อยอย่างผิดกว่าทุกครั้ง

“ต้นโอ๊กที่รัก” มันหันไปเจรจากับต้นไม้ “โปรดได้ทิ้งลูกโอ๊กลงมาให้ฉันกินเป็นอาหารบ้างเถาะ”

“เสียใจ” ต้นโอ๊กส่งเสียงตอบ “เพราะเหตุที่กุหลาบที่น่ารักไม่มีความสุข มีหนอนที่น่าเกลียดตัวหนึ่งกำลังกัดกินใบของเธอ และไม่ยอมเคลื่อนไปไหน ดังนั้นพระอาทิตย์จึงได้หยุดฉายแสงพระพายุก็หยุดพัดนกก็หยุดร้องเพลง เราต้นโอ๊กก็จะไม่ทิ้งผลลงไปอีกจนกว่ากุหลาบจะเป็นสุข”

“ถ้าฉันจะไม่ทำหน้าที่ของฉันต่อไปอีก” กระรอกกล่าว “ฉันจะกลับไปอยู่ในรังของฉันที่โพรงไม้เก่าๆ”

ในระหว่างทางที่กระรอกกำลังเดินทางกลับไปสู่รังของมัน มันก็บังเอิญพบกับแม่เปิดเข้าที่กลางทาง

“สวัสดิ์จ๊ะ นายกระรอก” นางเปิดร้องทักขึ้น “ทำไมเช้าวันนี้ท่านจึงไม่ทำงานตามปกติล่ะ”

“เพราะเหตุที่กุหลาบที่น่ารักไม่มีความสุข มีหนอนที่น่าเกลียดตัวหนึ่ง กำลังกัดกินใบของเธอและไม่ยอมปล่อยคลานไปไหน ดังนั้นพระอาทิตย์จึงได้หยุดส่องแสง พระพายุก็หยุดพัด นกก็หยุดร้องเพลง ต้นโอ๊กก็หยุดทิ้งผล และฉันจะไม่ยอมทำหน้าที่จนกว่ากุหลาบจะเป็นสุข” กระรอกกล่าว

“ถ้าอย่างนั้นฉันก็ไม่ว่ายนํ้าอีกต่อไป” นางเปิดกล่าวขึ้นบ้าง ต่อจากนั้นก็เดินย้ายกันตรงไปยังลานหน้าโรงนาด้วยท่าที่ไม่สบายใจ

“ทำไมทำหน้าที่เสร้านักล่ะจ๊ะ” แม่ไก่ร้องถาม

“จะไม่ให้เสร้านักได้ยังไงล่ะเธอ” นางเปิดตอบ “แม่กุหลาบที่น่ารักเธอไม่มีความสุข เพราะมีหนอนที่น่าเกลียดตัวหนึ่งกำลังกัดกินใบของเธอ และไม่ยอมปล่อยคลานไปไหน ดังนั้น พระอาทิตย์จึงได้หยุดฉายแสง พระพายุก็หยุดพัด นกก็หยุดร้องเพลง ต้นโอ๊กก็หยุดทิ้งผลกระรอกก็หยุดทำงาน และฉันก็หยุดว่ายนํ้า จนกว่ากุหลาบจะเป็นสุขอีกครั้งหนึ่ง”

“จริงๆ หรือนี้” แม่ไก่ถามอย่างสนใจ “ถ้าเป็นจริงอย่างนั้น โปรดบอกฉันหน่อยได้ไหมว่า การที่เธอหยุดทำหน้าที่ของเธอ จะเป็นการช่วยอะไรต้นกุหลาบได้บ้าง ถ้าหากเธอต้องการให้กุหลาบเขาเป็นสุขแล้วละก็ เธอจะต้องทำอะไรสักอย่างหนึ่งเพื่อการนั้น มาเราไปด้วยกัน”

แล้วสัตว์ทั้งสองก็ชวนกันเดินทางตรงไปยังที่ๆ กุหลาบต้นนั้นยืนอยู่ แม่ไก่ไม่ได้เอ่ยถามอะไรแม้คำเดียว มันไม่ได้เอ่ยทักต้นกุหลาบด้วยคำว่าสวัสดิ์ด้วยซ้ำ แต่มันกลับสอดส่ายตามองดูตามใบของต้นกุหลาบด้วยสายตาที่แหลมคมของมัน ครั้นแล้วอย่างฉับไว มันก็ยื่นคอและฟุ้งหัวตรงเข้าไป และใช้ปากของมันจิกเอาตัวหนอนที่น่าเกลียดตัวนั้นออกมาจากใบกุหลาบ และกลืนกินเข้าไปในลำคอ

**(เมื่อเล่าถึงตรงนี้ ครูควรชวนนักเรียนสนทนาว่า วิธีการแก้ปัญหาของแม่ไก่แตกต่างกับคนอื่น ๆ อย่างไร และเมื่อนักเรียนได้ร่วมอภิปรายแล้ว ครูจึงเล่านิทานต่อ)**

“เธอเห็นแล้วใช่ไหม แม่เปิด” แม่ไก่กล่าว “ว่าฉันได้ช่วยให้แม่กุหลาบเขากลับเป็นสุขขึ้นได้อีก ด้วยวิธีการอย่างไร และในขณะเดียวกัน ฉันก็ได้กินอาหารอย่างดีอีกทีหนึ่งไปเสียอีกด้วย”

ในขณะเดียวกันนั่นเอง กุหลาบก็ชูช่อพุ่งตรงขึ้นไปหาดวงอาทิตย์ และเปิดยิ้มให้กันอย่างน่ารักเช่นเคย เมื่อเป็นดังนี้ พระอาทิตย์ก็เริ่มส่องแสงมายังพื้นโลกอีกครั้งหนึ่ง

“ถ้าหากฉันมีความคิดขึ้นมาอีกสักชนิดหนึ่งเท่านั้น” พระอาทิตย์กล่าว “ฉันก็คงจะส่องแสงอันร้อนแรงไปเผาไ้หนอนตัวนั้นให้มันมอดไหม้ไปเสียเลย”

“ฉันก็ควรพัดเป่าให้มันหลุดกระเด็นไป” พระพายุกล่าวเป็นเสียงกระซิบพร้อมกับเริ่มพัดอย่างปกติ

“ถ้าหากฉันได้ใช้ความคิดเสียหน่อย” นกน้อยกล่าวขึ้นบ้าง “ฉันก็คงจะได้หนอนอ้วนพีตัวนั้นเป็นอาหารเข้าอิมท้องไปแล้วเช่นกัน”

“คิดเหมือนกับฉันทีเดียว” แม่เปิดกล่าว พร้อมกับเดินย้ายกันตรงไปยังบ่อน้ำที่ใกล้ที่สุด ต้นไผ่ก็เริ่มสลัดผลทิ้งลงมาบนพื้นดิน กระรอกก็รีบไปเก็บเอามาแทะกินเนื้อใน และทั้งสองก็พากันเสียดาย ที่ไม่ได้คิดหาทางช่วยเหลือกุหลาบด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเสียก่อน

(ครูควรชวนนักเรียนคิดว่า ปัญหาของต้นกุหลาบ ส่งผลอย่างไรต่อชุมชนที่ประกอบ ด้วย ดวงอาทิตย์ พระพาย นกน้อย ต้นไผ่ กระรอก และเปิด และเมื่อแก้ปัญหของต้นกุหลาบได้แล้ว เกิดอะไรขึ้นในชุมชนและนักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากนิทานเรื่องนี้ )

---